

34.923

Без владоуаши не та живоша

Оно што хришћанску религију уздиже изнад свих религија, изнад свих философских система, изнад свих философија и наука људских, није само Богом објављена, натприродна наука, свето Откривење, већ и божанска благодат, надприродна духовна моћ, без које се принципи Божје науке не могу доследно реализовати у сфери човечјег живота, без које се не може постићи духовно савршенство и бескрајни живот у Богу. Као роса на суву земљу, падале су Христове просте, али благе и узвишене и дивне речи на срца људска. Ван сваке је сумње да је Хришћанство „нова наука“ (Д. А. 17, 19; Мк. 1, 27; Јн. 7, 17; Лк. 21, 14—15), увек нова, досад непревазиђена, никад достижна, несмењива и незамењива (Мт. 24, 35; Мк. 13, 31; 1 Петр. 1, 25; Пс. 118, 89, 152; Иса. 40, 8). Хришћанство је небеска философија, и оно се већ по томе узвишава над сваком човечјом мудрошћу, која пред њим пада (Иса. 29, 14; 1 Кор. 1, 19). Но хришћанска религија и Црква поседује још и надприродну силу, благодат Светога Духа, која је још више него ли доктрина — неизмерно више — уздиже изнад свих тековина човечјег духа, којом она побеђује свет, свако зло у свету и у човеку, истински верујућем, и још на Земљи остварује Царство Божје. Хришћанска религија и Црква се увек узимају, разматрају и целосном личношћу људском доживљавају у нераздвојној целини, то и јесте исконско Хришћанство („благодат и истина“), то и јесте права Христова Црква, („стуб и тврђа Истине“ (1 Тим. 3, 15), „Престо благодати“ (Јевр. 4, 16), уистину је „Гора дома Господњег“ утврђена уврх гора и узвишена изнад хумова“ (Ис. 2, 2), изнад свих творевина људских и изнад свих вредности земаљских. Неразорива, неуништива и непобедива, а побеђује све што јој се супротставља, јер самим Богом основана, утврђена и увек у Њему стоји и Његовом свемоћном силом сва сатанска искушења одстојава, дочим ће се „искоренити

свако дрво које није усадио Отац Мој небески" (Мт. 15, 13; Д. А. 5, 39), каже наш Спаситељ.

У хришћанству је истина нераздвојива од благодати, и благодат је незамислива без истине, у којој је њен извор, јер је истина хришћанске религије оваплоћена Реч Божја, личност Богочовека, као што је речено: „Реч се оваплоти и станова међу нама, пуна благодати и истине... и од пунине Његове ми сви примисмо, благодат за благодаћу... благодат и истина дође кроз Исуса Христа" (Јн. 1, 14. 16. 17). У правом, изворном, православном хришћанству, све је благодатно, све бива „по истини" (Еф. 4, 15), јер је у њему све богочовечанско, све од Богочовека, у Богочовеку ради Богочовека. Нити можемо примити, нити можемо у себи осетити струјање благодати ако нисмо у истини, ако не верујемо у истину, у Богочовека. „Испунити се сваком пунином Божјом" (Ефес. 3, 19), циљ је хришћанске личности, циљ хришћанског живота, а то ништа друго не значи до испунити се Богочовеком, истином и животом, „јер је у Њему пунина Божанства телесно" (Кол. 2, 9). Он је казао: „Ко је жедан нека дође к Мени и пије" (Јн. 7, 37), мислећи на Себе као неисцрпан извор благодати, и одмах је потом додао: „Ја сам истина" (Јн. 14, 6). „Будите у Мени и ја ћу у вама... јер без Мене не можете чинити ништа" (Јн. 15, 4—5) у делу свога просвећења и спасења, свога моралног препорода и приближења Богу. Ако Христа имамо у себи, онда је у нама сва наука Његова, све речи Његове (Јн. 15, 7), у нама је онда и божанска сила Његова (Флп. 2, 13; 4, 13; 1 Тим. 1, 12) којом оживотворавамо речи Његове (Јевр. 13, 21); услед тога смо духовно јаки (1 Јн. 2, 14; 4, 4; 5, 18), слободни од греха, надмоћни над сваким злом, над сваком силом демонском (Еф. 6, 10—17) и не оскудевамо ни у једном дару Божје милости (1 Кор. 1, 5—7; 1 Јн. 4, 9; 5, 12; Римљ. 8, 32).

Зато што је сва од Христа, из Христа и у Христу, „Који је Божја сила и Божја Мудрост" (1 Кор. 1, 24), хришћанска религија је у битности својој и надприродна божанска благодат као што је и надприродна божанска наука, те свакога онога који је драговољно учини животом свога живота, потпуно морално препораћа, прониче га поступно божанском правдом и чини подобним за удео у наследиству светих у светлости у царству небеском. Хришћанство се назива „огњем" духовним који излази из уста Христових (Апок. 1, 16; 19, 15; Еф. 6, 17; Мт. 10, 34; Лк. 12, 49. 51), јер оно Христом, Његовом науком и Његовом благодаћу, преображава и чини новом тварју свет и човека који њиме живи и „веран му је до саме смрти" (Апок. 2, 10). Хришћанство може просветити, умудрити на спасење и оспособити за културно стваралаштво свакога онога који верује у Христа „од свега срца свога" (Д. А. 8, 37) и живи вером у Сина Божјег (2 Тим. 3, 15; Гал. 2, 20). Хришћанство се доиста у свима онима, који га имају у свему животу своме, показује као најмоћнији и најбољи регулатор свих духовних способности њихових, и уједно је „корисно за поуку, за карање, за проправљање, за одгој у правди, да човек Божји буде савршен, приправљен за свако добро дело" (2 Тим. 3, 16—17). Јер кроз хришћанство делује сам Христос у човеку и везује и спаја све духовне способности и силе његове у једну хармоничну целину те их све устремљује ка Богу у себи. Хришћанство својим узвишеним начелима неодољиво делује позитивно на умове и душе човечје, прониче животе људске, увек на крају побеђује, чак и онда када му се

људи упорно опиру, и препреке претвара у средства напретка, што се може објаснити само благодатним, божанским силама Христовим, које кроз Његову науку делују и којима се њени принципи реализују, јер је Хришћанство неодвојиво од Христа Богочовека. Хришћанство својим надприродним благодатним силама, које увек црпе из Богочовека, непрекидно кроз векове даје нов божански живот милионима верујућих људи, преображавајући грешнике у праведнике, скептике у људе одушевљене Христом, злочинце у добротворе. Хришћанство својим надумним истинама и животворним силама које су биле непознате свету до његове појаве, а ни данас их не поседује ни једна друга религија, ни философија, — истинама и силама које се само у Богочовеку садрже, — стварало је и непрекидно ствара у светој Цркви, узвишене, небеске карактере, христовске хероје, свете исповеднике и свете мученике и предивне свете подвижнике, творце културе и историје, који, увек испуњени огњем Христове љубави (Јн. 5, 35), „светле као звезде на свету” (Фли. 2, 15), и уједно се показују као сведоци о Христу Богу и Спаситељу, као и о божанствености, узвишености и о чудотворноблагодатној моћи Његове науке (Т. 2, 10). То су предивни плодови на дрвету живота, које је Христос Господ (Апок. 2, 7; 22, 2; 1 Мојс. 29), плодови који само из Христа, из Његове религије и Цркве ничу и расту, плодови који нам најјасније говоре ко је Христос, каква је Његова религија и шта она значи за човеков живот на земљи и за његову крајњу судбину на небу. То су плодови које не може показати никаква тековина човечјег ума, нити икакав продукт људског духа, нити икоја творевина људска, нити икаква друга историска религија осим хришћанске. Јер се и религија, као и дрво, цени по најбољем плоду за који је способна (Мт. 7, 16—19).

Зато што је суштина његова Богочовек, хришћанство је религија светитељства, јер светитељство се само од Христа задобија, Христом се објашњава, без Њега је оно немогуће, као што се опет светитељством светитеља најбоље посведочава и потврђује Божанство Христово. Не може се порећи чињеница да добро триумфује над злом у сваком ономе човеку у чијем су животу нашла места сва начела хришћанске религије, који се сав Христом испунио. Јер Хришћанство, дајући људима који га искрено примају пламену благодат, од сваког тражи лични подвиг и напор у савлађивању зла и греха, и његова највећа моћ пројављује се у личном труду и подвигу, у личном остварењу. Као што сигуран лек против неке болести делује и лечи од болести само када се употреби, тако и хришћанска религија: потпуно ослобађа човека од свакога греха и свих његових последица и испуњава га правдом, миром и радошћу у Духу Светом једино ако човек у животу примени доследно све принципе њене. — Победа над самим собом, над грехом и свима негативностима у себи, победа над свима сатанским искушењима и достигнуће правде Божје у личном животу, достигнуће светости, — достојно дивљење и за анђеле на небу (1 Кор. 4, 9; Мт. 18, 10; Јевр. 1, 14; Пс. 33, 7; 90, 11; Ак. 7, 10) може се јавити само као плод божанско-човечанске синергије, тојест достиже се само у хришћанству, божанском благодаћу уз нашу сарадњу, ако смо у благодатноорганском јединству са светом Црквом, и никако друкчије. Пред грехом се показало немоћно све људско, ништавним се показало и оно највише што је човек од себе дао у историји људске културе. То је чињеница очигледна за

све истинољубиве и разумне људе. Великим изумима, справама и на-
 правама људи су премостили реке, усавршили и убрзали поморски
 саобраћај, пробушили планине, запловили по ваздушним висинама,
 омогућен је разговор између људи који су удаљени једни од других
 просторно, но ти исти људи уколико су одвојени од Бога, немају
 моћи над силом греха који их кроз смрт сатире. Истина је да је бр-
 зина и лакоћа комуникација данас превасходна, никад људи нису
 били просторно и временски ближи једни другима као данас. Али и
 никад удаљенији једни од других, као данас, уколико су „без Бога
 на свету” (Еф. 2, 22); грех — та страшна и погубна сила демонска у
 човечјој природи — ствара раскол и дистанцу међу људима одваја-
 јући их од Бога, грех који се само Христовом благодаћу одстрањује
 из људске природе потпуно, са последицама његовим, од којих је
 смрт најстрашнија. Најревноснији проповедник истинскога хри-
 шћанства и најдоследнији остваривач начела његових апостол Павле
 узвикује: „Ја несрећан човек! Ко ће ме избавити од овог смртног
 тела” (Римљ. 7, 24). И одмах одговара: „Али хвала Богу који нам
 свагда даје победу у Христу Исусу” (2 Кор. 2, 14). Поставши човек из
 неизмерног човекољубља, Син Божји је осветио и просветио човека,
 победио у њему све богопротивно, све мрачне стихије демонске у
 људској природи, учинио човека сином Божјим по благодати, поди-
 гао га изнад свих небеса, у нестворено царство триипостасног Божан-
 ства. То нам сведоче сви светитељи у Цркви светој. Ништа није тако
 велико у сфери човечјег живота и толико неопходно као слобода од
 греха и достигнуће светости, а то се остварује само у Христу Исусу
 Господу нашем. То је наука над наукама, философија над филосо-
 фијама, уметност над уметностима. И ми доиста видимо: „Ако је ко
 у Христу, нова је твар: старо прође, све ново постаде” (2 Кор. 5, 17).
 И Христос каже Своме посланику Јовану: „Ево све ново творим
 Ја... Напиши, јер су ове речи верне и истините... Ја сам Алфа и
 Омега, Почетак и Свршетак... Ја изданак и потомак Давидов...”
 (Апок. 21, 5—6; 22, 16). Од самога почетка па кроз сву историју,
 исконско хришћанство се у свима својим манифестацијама показује
 као религија животворних мистерија и чудотворних дела и благо-
 датних сила којима се највећи грешници преображавају у светитеље,
 непросвећени постају просвећени, неверујући постају верујући, ро-
 бови стихијама света постижу слободу у Господу, у којој су садр-
 жана сва бесмртна добра, све бесмртне вредности живота анђела и
 људи. — У војој сталној борби против греха, која каткад граничи с
 мучеништвом (Јевр. 12, 4; 1 Кор. 15, 31; 2 Кор. 4, 10—12), хришћанин
 живо осећа и јасно сазнаје да му вечно млади, вечно живи Христос
 увек даје моћи и снаге, те се заправо Христом духовно обнавља, док
 се најзад не јави као „нов човек”, очишћен од свих небожанствених
 и противбожанствених елемената, нов човек чије је биће изаткано од
 свих хришћанских врлина (Кол. 3, 10—13; Ефес. 4, 22—24). Тај нов
 човек не стари, већ што више живи све је млађи, све више се при-
 ближава не старости, већ младости, која је боља од пређашње
 (физичке) младости. Тај нови човек се обнавља по обличју Творца
 свога и Господа Исуса Христа, који не стари јер греха не учини”
 (Иса. 53, 9; 1 Петр. 2, 22). Грех је једина негативна сила у човеку која
 га стари и квари, ствара дисхармонију и ад у души; грехом човек
 постаје рушилац свакога поретка, па смо зато Спаситељем нашим

позвани да се очистимо од сваке покварености, од грешних пожуда, да би се Христово обличје показало у нама (Гал. 4, 19). Ми смо се овом спасоносном позиву уистину одазвали ако живимо по Христу и Христом као доследни чланови његове свете Цркве, у којој нам се дају све божанствене силе потребне за живот и побожност (2 Петр. 1, 3). Јер само живећи по Христу, у свима хришћанским врлинама, човек се подмлађује, обнавља, иако изгледа да стари, он духовно цвета.

Све духовне промене појединаца у позитивном смислу, сва чудесна исцељења од греха, духовна васкрсења која су неизмерно већа од физичких, сва ослобођења верујућих људи од утицаја нечистих сила, сва та чудесна дела која се у Христовој Цркви догађају (бесбројна су, више их је него кишних капљица) говоре нам речито о божанском пореклу хришћанства, доказују непобитно да се оно базира на ваплоћеном Богу, Богочовеку (1 Кор. 3, 11), да је укорењено у Богу Оцу и Господу Исусу Христу (1 Сол. 1, 1; 2 Сол. 1, 1). У правом Хришћанству нема ниједног чудесног ослобођења човечје природе од греха и од његових последица а да није учињено божанском силом Христовом, као што се опет без Богочовекове једнобитности са Богом Оцем не може објаснити Његова чудотворно спасоносна моћ, која никад није престајала нити ће икад престати да делује у Његовој религији. Заиста, заиста: сва благодатно-чудесна дела, сви дивни плодови благотворне моћи у хришћанској религији јесу откривења о Христу Богочовеку, објављују Његову мудрост, казују Његову славу вечну и неисказану моћ Његовог Божанства, па се већ самим тим посведочава и доказује божанско, боље рећи богочовечанско порекло хришћанства. Оно је као такво неодвојиво од Христа, не делује спасоносно изван Њега, Богочовека, него само кроза Њ, и у Њему, „Који једини чини чуда” (Пс. 71, 18)... Заиста, заиста: ми хришћани православни имамо првосвештеника Који је прошао небеса, Исуса Христа Сина Божјег (Јевр. 4, 4), Који је исти, јуче и данас и увек (Јевр. 13, 8), и не престаје чинити чуда (2 Мој. 15, 11; Пс. 74, 14), увек делује чудотворно и препорођајно кроз Своју религију и Цркву, делује и деловаће до краја векова благодатним силама, које непрекидно иструјавају из Његове Богочовечанске Личности, оживотворавајући Његову свету Цркву чинећи је оним што је — јединим Заводом спасења и ослобођења од свакога греха и од свих његових последица за све који живе у њој, њоме и кроз њу. И никад није ослабила моћ хришћанства, нити ће икад ослабити, „до времена када ће се све поправити (преобразити). Јер ће се овај свет опростити распаљивости, на слободу славе деце Божје” (Римљ. 8, 21; ср. Д. А. 3, 21). Све ово јавља се као последица надприродних благодатних сила, које перманентно делују у Христовој религији и Цркви, у животу свих оних доследних чланова кроз веру њихову.” Приступајмо, дакле, слободно ПРЕСТОЛУ БЛАГОДАТИ — да примимо милост и нађемо благодат кад нам затреба помоћ” (Јевр. 4, 16).

Епископ тимочки МЕТОДИЈЕ